

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016284437

Дата перевірки:
26.05.2024 18:56:51 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
26.05.2024 19:01:47 EEST

ID користувача:
100011301

Назва документа: Гостюк

Кількість сторінок: 18 Кількість слів: 3852 Кількість символів: 31934 Розмір файлу: 33.15 KB ID файлу: 1016078309

56.3% Схожість

Найбільша схожість: 46.6% з Інтернет-джерелом (<https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/60135/1/%d0%a4%d0%9b%d0%...>)

55.8% Джерела з Інтернету

15

Сторінка 20

9.19% Джерела з Бібліотеки

9

Сторінка 20

0% Цитат

Не знайдено жодних цитат

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ

1.1. Поняття, сутність та зміст соціальної роботи з військовослужбовцями

Соціальна робота з військовослужбовцями є і новим, і в той же час досить давнім явищем. Як і звичайні громадяни, військовослужбовці також потребують захисту, допомоги і уваги. Через відсутність належних методичних засад, недостатню розвиненість військово-соціальної роботи та відсутність комплексності допомоги, реабілітація військовослужбовців не дає належних результатів, що призводить до неможливості реалізації потенціалу учасника бойових дій в мирному житті.

Соціальна робота відіграє велику роль в реабілітації військових, тому важливо досліджувати та розвивати даний напрямок роботи. Після повномасштабного вторгнення чисельність армії збільшилась в 3 рази в порівнянні з 2014-2021 роками. На сьогоднішній день лише у лавах Збройних сил України налічується приблизно 700 тисяч осіб, а весь сектор безпеки та оборони охоплює до мільйона українців. Всі ці люди потребують допомоги у вирішенні тих чи інших соціальних питань.

Соціальна робота з військовослужбовцями – це важлива складова в побудові сильної армії. Впевненість у своїй захищеності і захищеності своєї родини, дає сил і підтримує бойовий дух. Головним завданням соціальної роботи є – допомога в адаптації до умов життя в соціальному середовищі. Особливістю ж, є орієнтованість на розвиток особистості та вирішення її суб'єктивних проблем. У ст. 17 Конституції України проголошується, що держава забезпечує соціальний захист громадян, які перебувають на службі у Збройних Силах України, та членів їх сімей. Соціальний захист військовослужбовців має бути не тільки задекларованим відповідними законодавчими актами, а також повинен виконуватись у структурі механізмів державного управління та в забезпечені

відповідними видатками з державного бюджету з метою реального фінансування певних соціальних гарантій.

Різниця між соціальним захистом військовослужбовців та соціальним захистом інших працездатних громадян полягає в тому, що військовослужбовці, виконуючи конституційний обов'язок щодо захисту Вітчизни, обмежені у ряді конституційних прав та свобод. Тому зазначені обставини потребують здійснення особливих заходів відносно зниження або запобігання негативного впливу соціальних ризиків на військовослужбовців, які через особливості своєї службової діяльності не мають іншого джерела отримання гідних умов до існування.

Сучасне соціальне середовище вимагає особливої уваги до потреб та проблем військовослужбовців, які після військової служби часто стикаються зі складними ситуаціями у цивільному житті. Поняття "соціальна робота з військовослужбовцями" відображає комплекс дій та заходів, спрямованих на надання підтримки, реабілітації та інтеграції військовослужбовців у цивільне суспільство.

Сутність соціальної роботи з військовослужбовцями полягає у використанні професійних методів та стратегій для забезпечення їхнього психологічного, емоційного, соціального та економічного благополуччя. Ця робота охоплює такі аспекти, як підтримка після травматичного стресу, професійна перекваліфікація, психологічна консультація, адаптація до цивільного життя, а також підтримка у здійсненні прав на соціальний захист та медичні послуги.

Термінологія, пов'язана з соціальною роботою з військовослужбовцями, включає в себе такі поняття, як ветерани, військово-цивільний перехід, психосоціальна реабілітація, воєнно-психологічна допомога та інші. Використання відповідної термінології допомагає уточнити та узгодити підходи до роботи з цією групою населення, сприяючи збільшенню ефективності та результативності надання допомоги.

Таким чином, розуміння поняття, сутності та термінології соціальної роботи з військовослужбовцями є важливим етапом у підготовці та реалізації програм та заходів, спрямованих на підтримку цієї важливої групи населення.

Одна з важливіших функцій соціальної роботи з військовослужбовцями – забезпечення сприятливих психологічних умов. Мається на увазі розвиток соціальних комунікацій, ліквідація міжособистісної напруженості, конфліктів, згуртування військових колективів, тощо. Проте, не менш важливою є робота з сім'ями військовослужбовців, які стикаються з безліччю різноманітних проблем та непорозумінь. У цій ситуації важко не тільки військовому, який постійно знаходиться у стані підвищеної мобілізації емоційних ресурсів. Його рідні теж страждають від усвідомлення страждань близької людини і неможливості допомогти.

Соціальна робота з військовослужбовцями стикається з різноманітними проблемами, які виникають внаслідок їхньої служби та після виходу на цивільний шлях. Деякі з основних проблем, які можуть виникати та вимагають уваги соціальних працівників та спеціалістів у цій галузі, включають:

1. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР): військовослужбовці можуть страждати від ПТСР внаслідок військових дій, небезпечних ситуацій та стресових подій, що відбувалися під час служби. Це може призвести до різних психологічних та емоційних проблем, таких як тривожність, депресія та панічні атаки.

2. Проблеми адаптації до цивільного життя: після закінчення служби військовослужбовцям може бути важко адаптуватися до цивільного життя. Вони можуть відчувати невпевненість у собі, зіткнутися зі складнощами у пошуку роботи та встановленні стабільних взаємин з родиною та оточуючими.

3. Соціальна ізоляція та відчуження: деякі військовослужбовці відчують себе відчуженими від оточуючого світу після повернення з війни. Це може призвести до соціальної ізоляції, відчуття відокремленості від родини та друзів, а також труднощів у встановленні соціальних зв'язків.

4. Економічні труднощі: деякі військовослужбовці можуть зіткнутися з фінансовими труднощами після закінчення служби. Це може бути пов'язано з втратою роботи, низькою кваліфікацією для цивільного ринку праці та іншими економічними чинниками.

5. Проблеми з алкогольним чи наркотичним вживанням: деякі військовослужбовці можуть звертатися до алкоголю або наркотиків як засобу впоратися зі стресом та емоційними труднощами, що може призвести до розвитку проблем залежності.

Ці проблеми вимагають комплексного підходу до соціальної роботи з військовослужбовцями, включаючи психологічну підтримку, професійну реабілітацію, допомогу у пошуку роботи та соціальну інтеграцію.

Не менш важливим завданням є проведення соціально-правової роботи, яка спрямована на ознайомлення військовослужбовців та їх сімей з їх соціальними правами, гарантіями, пільгами та компенсаціями, які є їхнім законним правом за законодавством країни:

- Інформування про соціальні права включає роз'яснення військовослужбовцям та їх сім'ям їхніх прав на соціальний захист, які включають в себе пенсії, допомогу при інвалідності, пільги для ветеранів, медичне страхування та інші види підтримки;

- Послуги щодо отримання пільг та компенсацій: спеціалісти з соціальної роботи надають консультації та допомогу військовослужбовцям у процедурі отримання різних видів пільг та компенсацій, які є їхнім правом на підставі законодавства;

- Правова підтримка: у разі конфліктів або необхідності захисту своїх прав військовослужбовцям та їх сім'ям надається правова допомога. Це може включати консультації з правових питань, а також надання послуг щодо представництва і захисту в судових процедурах;

- Соціальна реабілітація: часто військовослужбовці та їх сім'ї потребують додаткової підтримки у процесі соціальної реабілітації після служби.

Спеціалісти

з соціальної роботи надають психологічну підтримку та допомагають у вирішенні різних життєвих проблем, які можуть виникнути у цьому процесі;

- Інформаційна підтримка: важливо надавати військовослужбовцям та їх сім'ям інформацію про різні програми та ініціативи, які можуть стати корисними для них. Це включає в себе інформацію про медичні послуги, освітні та професійні можливості, а також інші ресурси, доступні для військовослужбовців та їх сімей.

Отже, соціально-правова робота з військовослужбовцями є важливим елементом забезпечення їх соціального захисту та підтримки після завершення служби. Ця робота допомагає військовослужбовцям та їх сім'ям отримати необхідну допомогу та захист їхніх прав у цивільному житті.

1.2. Засоби, методи і технології соціальної роботи з військовослужбовцями

Соціальна робота з військовослужбовцями включає в себе різноманітні засоби, методи і технології, спрямовані на надання комплексної підтримки та допомоги цій групі населення. Враховуючи специфіку їхніх потреб та проблем, використання різноманітних підходів стає ключовим елементом успішної реалізації соціальних програм та ініціатив [23].

Соціальна робота здійснюється за допомогою засобів. Засобами соціальної роботи є всі предмети, пристосування, дії за допомогою яких досягаються цілі діяльності. Перелічити всі засоби майже неможливо, вибір та застосування засобів залежить від того, кому надається допомога.

Засоби здійснення соціальної роботи можуть бути поділені на різні категорії, залежно від їх призначення та спрямованості. Ось деякі з найпоширеніших категорій засобів соціальної роботи, які можуть бути використані в соціальній роботі з військовослужбовцями:

- Правові засоби: включають законодавчі норми, правові акти та механізми, які забезпечують права та захист соціальних суб'єктів, у тому числі військовослужбовців та їхніх сімей.

- Економічні засоби: це можуть бути фінансові ресурси, гранти, стипендії, соціальні виплати та інші форми матеріальної підтримки, які спрямовані на забезпечення соціального благополуччя.

- Політичні засоби: включають участь у формулюванні та реалізації соціальної політики, вплив на прийняття рішень та зміни в суспільстві для поліпшення умов життя військовослужбовців.

- Просвітницькі засоби: можуть бути освітні програми, кампанії з підвищення обізнаності, інформаційні брошури, семінари та тренінги, спрямовані на підвищення свідомості про соціальні проблеми та ресурси.

- Культурно-дозвілєві засоби: включають культурні заходи, розважальні програми, художній та творчий розвиток, які сприяють позитивному самовираженню та самореалізації.

- Духовно-моральні засоби: це можуть бути релігійні служби, духовні практики, підтримка та духовна спільнота, які допомагають військовослужбовцям знайти внутрішню рівновагу та підтримку в складних життєвих ситуаціях.

Ці різні засоби можуть використовуватися індивідуально або у поєднанні один з одним для досягнення конкретних цілей соціальної роботи та задоволення потреб військовослужбовців.

Соціальна робота з військовослужбовцями здійснюється за певними методами [23]:

1. Організаційні методи – це прийоми та способи діяльності, що застосовуються для вирішення організаційних задач в соціальній роботі. Вони поділяються на: - організаційно – розпорядчі, - організаційно – координаційні, - організаційно – інструктивні, - організаційно – технічні. Дані методи допомагають соціальному працівнику правильно організувати соціально-правову допомогу.

2. Педагогічні методи – спрямовані на надання соціальної допомоги людині, як окремо взятому індивіду і як члену соціуму, в якому проходить процес соціалізації та соціальної орієнтованості. Виділяють три основні групи цих методів:

1. методи формування свідомості особистості (бесіда, лекція, дискусія, переконання, навіювання, приклад).

2. методи організації пізнавальної, практичної діяльності і поведінки.

3. методи стимулювання діяльності і поведінки індивіда (заохочення, змагання, покарання, гра).

Ці методи допомагають вирішувати проблеми розвитку особистості військовослужбовців та членів їх родини в суспільно-корисному руслі, забезпечувати адекватний процес їх соціалізації, одночасно впливаючи на свідомість, діяльність і поведінку.

3. Соціально-психологічні методи – це комплекс методів, що умовно поділяються на декілька груп: - Спостереження, - Експеримент.

Методи цієї групи дозволяють соціальному працівнику виявляти психологічні відхилення свідомості військовослужбовців і їх сімей і допомагають їм усвідомити свої хвороби, направити їх на шлях, що призведе до вирішення як внутрішніх так і міжособистісних конфліктів.

4. Соціально-економічні методи – сукупність способів і прийомів, за допомогою яких здійснюються дії, що враховують соціальні інтереси і потреби людей, визначають шляхи їх задоволення: натуральна і грошова допомога, встановлення пільг та одноразових виплат.

В соціальній роботі використовують наступні економічні методи: статистичні; математичні; аналіз цілеспрямованих дій і об'єктивна порівняльна оцінка можливих результатів дій; балансовий; індексний; вибірковий; технологічний аналіз рядів динаміки. Такі методи допомагають соціальному працівнику формувати оптимальні соціальні нормативи військовослужбовцям і їх сім'ям, створювати ефективну систему соціального захисту, підвищення

соціальної мобільності, а також підвищення результативності роботи соціальної служби.

Сучасна соціальна робота пропонує використовувати первинні та вторинні методи у роботі з військовослужбовцями та їхніми сім'ями. До первинних належать такі методи: - індивідуальна терапія, - сімейна терапія, - групова терапія. До вторинних: - планування, - консультування, - супровід.

Основними процедурами технології сучасної соціальної роботи з військовослужбовцями є:

- соціальна профілактика – діяльність, спрямована на попередження проблем індивіда, подолання їх причин;

- соціальна реабілітація – діяльність, спрямована на подолання наслідків проблем, відновлення стану соціального функціонування;

- соціальна підтримка – діяльність, спрямована на компенсацію ресурсів військовослужбовця, втрачених під впливом проблеми.

Технології соціальної роботи з військовослужбовцями та їх сім'ями можуть розрізнятися в залежності від характеру і глибини соціальних проблем, з якими стикаються ці люди. Врахування належності до призовного або контрактного контингенту, а також тривалості перебування на військовій службі може мати важливе значення при визначенні підходів.

У роботі з військовослужбовцями застосовуються різні технології психологічного тренінгу, психотерапії та психокорекції. Основна мета таких технологій полягає в стимуляції позитивних психологічних реакцій, підвищенні мотивації, зниженні стресу та ефективному керуванні емоціями у великих групах [23].

Найбільш ефективними методами роботи з військовослужбовцями строкової служби є:

- індивідуальне консультування з використанням проєктивних методик;

- ігрові техніки особистісного росту.

Також велику роль у роботі з великими групами військовослужбовців відіграють техніки стрес-менеджменту, релаксації та медитації. Вони спрямовані

на зниження рівня стресу, покращення саморегуляції емоцій та підтримку психологічного стану. Спілкування за допомогою ігрових технік може мати позитивний вплив на психологічний клімат у мікрогрупах військовослужбовців.

Ігрові техніки, такі як рольові ігри, командні спортивні змагання або ігри, спрямовані на розвиток співробітництва та комунікації, можуть створювати позитивну атмосферу, сприяти заряду позитивних емоцій та зняттю емоційної напруги. Ці ігрові активності можуть допомогти військовослужбовцям відволіктися від рутинних обов'язків та стресових ситуацій, що пов'язані зі службою. В результаті, відчуття позитивного досвіду, який вони отримують під час спілкування та взаємодії у грі, може переноситися на їх повсякденні обов'язки та спілкування з колегами по службі. Коли військовослужбовці повертаються до своїх повсякденних обов'язків після ігрової активності, вони можуть підходити до них з більшим ентузіазмом, креативністю та позитивним настроєм. Під час спілкування вони можуть ділитися своїми позитивними емоціями, обговорювати спільний досвід в грі та підтримувати позитивний настрій. Таким чином, ігрові техніки можуть покращити психологічний клімат у мікрогрупах військових.

У сфері соціальної роботи з військовослужбовцями широко застосовується соціально-психологічний тренінг, який є ефективною формою організованого спілкування, спрямованого на підтримку та психологічну допомогу цій групі осіб. Цей тренінг базується на активних методах групової роботи та має на меті допомогти військовослужбовцям подолати стресові ситуації, розвинути навички ефективної комунікації, успішно адаптуватися після повернення з військової служби та запобігти професійному вигоранню та професійним деформаціям у майбутньому.

Тренінгові заняття є важливим інструментом, який допомагає полегшити та прискорити процес оволодіння знаннями, вміннями і навичками ефективної соціальної поведінки. Вони сприяють оптимізації комунікативних здібностей людини та створюють можливості для глибшого самопізнання та самовизначення.

Соціально-психологічні тренінги, що проводяться у військових частинах, орієнтовані на розвиток різних аспектів особистості та комунікативних здібностей учасників. Основні цілі таких тренінгів включають згуртованість, особистісний ріст, розвиток творчих здібностей, адаптаційні можливості, безконфліктне, позитивне та конструктивне спілкування, впевненість в собі, зняття емоційної напруги, сприяння взаєморозумінню у групі, розвиток вербальної та невербальної комунікації, емпатію, попередження конфліктних ситуацій, формування адекватної самооцінки, релаксацію та багато іншого.

У цій роботі використовуються різноманітні методи та техніки, що включають психо-корекційні вправи, рольові ігри, мозковий штурм, релаксаційні техніки, зворотний зв'язок, арт-терапію, сімейну терапію, методики корекції депресивних станів та сприяння адаптаційним можливостям, елементи феноменологічної психодрами, гештальт-терапію, когнітивні та поведінкові методики, а також техніки психодинамічної терапії. Цей комплексний підхід допомагає військовослужбовцям ефективно розвиватися, зміцнювати командний дух, встановлювати позитивні стосунки в колективі та ефективно взаємодіяти з оточуючими. Він також сприяє психологічній стійкості та адаптації до складних ситуацій, що можуть виникнути. Соціальна робота з військовослужбовцями включає в себе використання лекцій, як один з методів. Ці лекції мають як профілактичне, так і інформаційне спрямування.

Профілактичні лекції зазвичай націлені на попередження негативних явищ у військовому середовищі, таких як ВІЛ/СНІД, хвороби, що передаються статевим шляхом, або позастатутні відносини. Вони також спрямовані на профілактику конфліктних ситуацій та допомогу військовослужбовцям у подоланні стресових ситуацій. Лекції інформаційного спрямування передають основні аспекти державної молодіжної політики, роботи центрів соціальних служб для молоді, релаксаційних технік та методів психологічного розвантаження. Вони також можуть стосуватись психологічних аспектів спілкування, професійної орієнтації та юридичних аспектів працевлаштування, пільг, що надаються військовослужбовцям, а також особливостей соціально-

психологічної роботи з особовим складом Збройних сил та управління військовим колективом.

Одним з важливих аспектів соціальної роботи з військовослужбовцями є розвиток спеціальної системи сімейного консультування та сімейної терапії. Це відіграє велику роль у зменшенні напруженості в сім'ях військовослужбовців, запобіганні конфліктів і кризових ситуацій, а також сприяє стабілізації сімейного середовища. У випадках, коли сім'ї військовослужбовців проживають віддалено від великих міст, наявність такої служби стає незамінною. Вона надає можливість сім'ям військових отримати професійну допомогу та консультації з питань, пов'язаних із психологічними труднощами, взаєминами в родині та іншими проблемами, які виникають в їхньому житті.

Крім того, соціальні працівники забезпечують правильну психологічну орієнтацію та корекцію очікувань у звільнених військовослужбовців. Вони допомагають реалістично оцінити можливості і перспективи у цивільному житті, змінюючи спосіб мислення та ставлення до незвичайних ситуацій.

Практика показує, що багато військових стикаються з посттравматичним стресовим розладом та іншими психологічними проблемами, і професійна психологічна допомога є надзвичайно важливою для їхнього психічного здоров'я та реабілітації.

Детальніше розглянемо ці аспекти:

- Підтримка у вирішенні посттравматичного стресу: багато військовослужбовців стикаються з посттравматичним стресовим розладом (ПТСР) внаслідок воєнних дій та стресових ситуацій, з якими вони зіштовхнулися. Психологічна підтримка надає їм можливість відкрито висловлювати свої емоції, відчуття та думки, а також навчає стратегіям копінгу та управління стресом.

- Робота з тривогами та депресією: військовослужбовці можуть відчувати тривогу та депресію через стресові ситуації, з якими вони стикаються під час служби та після неї. Психологічна консультація допомагає їм розуміти та

керувати своїми емоціями, а також розвивати позитивні стратегії управління станом.

- Підтримка у реінтеграції в цивільне життя: для багатьох військовослужбовців перехід з військового життя до цивільного може бути складним. Психологічна підтримка допомагає їм адаптуватися до нового середовища, вирішувати проблеми адаптації та знаходити нові цілі та мети.

- Підтримка сімейних відносин: психологічна підтримка розширюється також на сім'ї військовослужбовців, допомагаючи їм управляти стресом, що виникає внаслідок служби та відновлювати сімейні відносини.

- Надання індивідуальних та групових консультацій: психологічна підтримка може бути надана як індивідуально, так і у формі групових сесій. Індивідуальні консультації дозволяють кожному військовослужбовцю отримати увагу та підтримку, яку він потребує, тоді як групові сесії створюють можливість для спілкування та обміну досвідом з однодумцями.

Також до засобів соціальної роботи з військовослужбовцями відносяться програми професійної перекваліфікації та підтримки працевлаштування. Допомога у знаходженні нових професійних можливостей дозволяє військовим успішно впоратися з викликами військово-цивільного перехідного періоду та забезпечити стабільність у цивільному житті.

Розглянемо детальніше ці аспекти:

- Професійна перекваліфікація: ця програма надає військовослужбовцям можливість отримати нові професійні навички та кваліфікації, що відповідають вимогам цивільного ринку праці. Це може включати навчання в нових технічних, медичних, адміністративних або інших сферах, які мають попит на ринку праці.

- Підтримка працевлаштування: ця програма надає військовослужбовцям допомогу у пошуку та знаходженні нової роботи, яка відповідає їхнім навичкам, досвіду та інтересам. Це може включати консультації з резюме, підготовку до співбесід, підключення до мережі контактів у сфері зайнятості та інші послуги, спрямовані на підтримку у працевлаштуванні.

- Індивідуальний підхід: програми перекваліфікації та працевлаштування розробляються з урахуванням індивідуальних потреб та можливостей кожного військовослужбовця. Це означає, що програми можуть бути адаптовані до конкретних навичок, інтересів та обставин кожного учасника.

- Підтримка після працевлаштування: програми також можуть включати підтримку після того, як військовослужбовці знайшли нову роботу. Це може включати надання порад щодо кар'єрного розвитку, допомогу у вирішенні проблем на робочому місці та підтримку у вирішенні будь-яких інших проблем, що виникають у процесі роботи.

Поважне місце в соціальній роботі з військовослужбовцями займають інноваційні технології, зокрема використання віртуальної реальності та онлайн-платформ для проведення групових сесій психологічної підтримки та навчання навичкам адаптації.

Розглянемо ці аспекти детальніше:

1. Використання віртуальної реальності (VR):

- Психологічна реабілітація: Віртуальна реальність може використовуватися для створення іммерсивних середовищ, де військовослужбовці можуть безпечно досліджувати ситуації, що спричинили їхні психологічні травми, і працювати над подоланням своїх емоцій та страхів.

- Тренування навичок адаптації: Віртуальна реальність може використовуватися для симуляції різних сценаріїв цивільного життя, що допомагає військовослужбовцям навчитися адаптуватися до нових умов та ситуацій.

2. Онлайн-платформи для проведення групових сесій:

- Психологічна підтримка: Онлайн-платформи дозволяють проводити групові сесії психологічної підтримки для військовослужбовців, незалежно від їхнього місцезнаходження. Це створює можливість для спілкування з однодумцями та спільного розбору проблем, що підвищує підтримку та взаємодопомогу в групі.

- Навчання навичкам адаптації: Онлайн-платформи також можуть використовуватися для проведення навчальних курсів та тренінгів з навичок адаптації до цивільного життя. Це може включати курси з розвитку м'яких навичок, управління стресом, роботи з конфліктами та інші аспекти, які важливі для успішної адаптації в цивільному середовищі.

3. Доступність та гнучкість:

1. Використання онлайн-платформ та віртуальної реальності забезпечує доступність психологічної підтримки та навчання навичкам адаптації для військовослужбовців у будь-який час та з будь-якого місця, що особливо важливо для тих, хто знаходиться в різних географічних областях або має обмежені можливості для особистих зустрічей.

В цілому, інноваційні технології в соціальній роботі з військовослужбовцями допомагають підвищити доступність, ефективність та якість підтримки та навчання, сприяючи їхньому успішному переходу у цивільне життя та адаптації до нього.

Отже, засоби, методи і технології соціальної роботи з військовослужбовцями мають широкий спектр застосування та включають в себе психологічну підтримку, професійну реабілітацію, а також інноваційні технології для підвищення ефективності допомоги цій важливій групі населення.

У цілому необхідно відзначити, що соціальна робота з військовослужбовцями та членами їхніх сімей має носити інтегративний характер, визначна роль у цій справі належить, на нашу думку, соціальному працівникові та соціальному педагогові. Проаналізувавши особливості соціальної роботи з військовослужбовцями та їхніми сім'ями ми дійшли висновку, що, незважаючи на збільшення науково практичних розробок, присвячених проблемі сучасного стану соціальної роботи з військовослужбовцями та їхніми сім'ями все ще відчувається її недостатня розробленість із позицій ідей соціальної педагогіки і соціальної роботи, без використання яких розвиток цієї проблеми є малоефективним. Було визначено, що соціальна робота з військовослужбовцями вміщує соціальний захист,

соціальну підтримку, соціальне обслуговування, адаптаційну роботу й реалізується у сучасній парадигмі держаного управління – соціальних послуг. Встановлено, що соціальна робота з військовослужбовцями здійснюється за такими основними напрямками: соціальним, соціально-психологічним, соціально-педагогічним, соціально-правовим, медико-соціальним, соціально економічним, матеріальним та соціально-трудоим. Проте необхідним є й розвиток соціокультурного і освітнього напрямів, що забезпечать адаптацію людини у соціумі, її особистісне зростання та самовдосконалення.

Також актуальними у сучасних умовах стають розробка та реалізація шляхів усвідомлення суспільством та фахівцями соціальних проблем військовослужбовців та їхніх сімей, постійний науково-практичний пошук і дієва допомога названій категорії у розв'язанні їхніх проблем на практиці. Цілі сучасної соціальної роботи полягають у тому, щоб зберегти фізичні та психічні сили військовослужбовців, скорегувати їхні особистісні установки, стимулювати їхній розвиток у суспільстві.

Оптимізація сучасних технологій соціальної роботи з учасниками бойових дій можлива за дотримання таких умов: розширення спектру послуг у державній мережі соціальних служб, створення альтернативних осередків соціальних послуг; наявність у фахівців із соціальної роботи зі спеціальною підготовкою досвіду щодо роботи у військовому середовищі з розв'язання проблем військовослужбовців; організація самопомоги і взаємодопомоги родинам військовослужбовців; формування дієвої соціальної політики держави, зокрема у сфері соціального захисту учасників військових подій в Україні.

У майбутньому варто здійснити комплексне дослідження теоретико-методичних засад створення і функціонування системи соціальної роботи із сім'ями військовослужбовців, а саме – з'ясувати основні педагогічні підходи та соціально-педагогічні умови здійснення цього виду діяльності, вивчити інтереси і потреби, проаналізувати інноваційні методики та технології розв'язані проблем, назрілих у цій категорії.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ

2.1. Організаційна структура соціальної роботи з військовослужбовцями

Організація соціальної роботи - це один з основних аспектів технологій, які використовуються для надання підтримки та допомоги військовослужбовцям. Технології соціальної роботи охоплюють не лише використання комп'ютерних програм або інших сучасних технологій, але й організаційні аспекти, методику роботи з клієнтами, взаємодію з установами та інші аспекти діяльності в сфері соціальної підтримки. Таким чином, вивчення організації соціальної роботи з військовослужбовцями сприяє розумінню та впровадженню ефективних технологій соціальної роботи у контексті військової служби.

Організація соціальної роботи передбачає визначення взаємопов'язаних завдань, учасників (суб'єктів), засобів і планування заходів для створення необхідних умов задоволення соціальних потреб осіб, які підлягають впливу цієї роботи, і забезпечення їх нормального життєвого функціонування. Вона спрямована на формування у військовослужбовців свідомого ставлення до виконання службових обов'язків та успішного виконання ними покладених завдань.

Пріоритетним завданням соціальної роботи є надання консультативної допомоги військовослужбовцям, членам їх сімей з метою інформування про існуючі можливості та шляхи розв'язання їх соціальних проблем.

Організацію соціальної роботи з військовослужбовцями регламентують: законодавчі акти, укази і розпорядження Президента, постанови Уряду, накази та директиви Міністра Оборони України "Про зміцнення військової дисципліни в Збройних Силах України" (від 15.04.1997 року), "Про заходи щодо підвищення рівня внутрішньої служби у Збройних Силах України", "Про організацію правової підготовки у Збройних Силах України", та інші.

Зі зростанням російської агресії проти України та початком антитерористичної операції, виникла потреба у значній кількості нових державних та відомчих нормативно-правових актів, що мали на меті посилити військово-соціальну роботу в Збройних Силах України. Ці акти стали невід'ємною частиною відповіді на виклики російської агресії і сприяли покращенню соціального становища військовослужбовців та їх сімей.

Особливу увагу було приділено ситуації на фронті, де відбувалися постійні бойові дії та зростала кількість загиблих військовослужбовців. Це призвело до необхідності розширення соціальної підтримки для членів їх сімей. З метою забезпечення ефективної мобілізації та координації роботи військових комісаріатів, розпочато процес створення територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, що дозволить забезпечити оперативну реакцію на нові вимоги та покращити роботу військово-соціальних служб. Територіальний центр комплектування та соціальної підтримки -структура органів місцевого військового управління України, яка покликана замінити собою радянську систему військових комісаріатів [15].

У 2018 році відбулося перетворення військових комісаріатів в територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, що призвело до впровадження ефективної системи обслуговування та надання сервісних послуг у сфері соціального і правового захисту різних категорій осіб. Основною метою цього перетворення було забезпечити ветеранам війни, членам сімей загиблих військовослужбовців, дійсним військовослужбовцям, резервістам та пенсіонерам з числа військовослужбовців Збройних Сил України якісну та своєчасну допомогу. У територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки були введені посади соціологів, які виконували типові обов'язки. Змінилися підходи до організації соціальної роботи, і на передній план вийшла індивідуальна адресна допомога особам, які знаходяться у найбільш вразливому становищі. Взаємодія з органами державної влади, місцевим самоврядуванням та недержавними організаціями забезпечувалася з метою надання спрямованої допомоги цим особам.

Схожість

Джерела з Інтернету

15

1	https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/60135/1/%d0%a4%d0%9b%d0%a1%d0%9a_2023_231_%d0%9a%d0%be%d1%80%d0%b...	46.6%
2	http://library.udpu.edu.ua/library_files/soc_robota_soc_osvita/2021_2/9.pdf	10.3%
4	https://uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/58356	2.05%
8	http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/documents-download/d-58-053-03/Dis_Bryndikov.pdf	0.67%
10	http://uadoc.zavantag.com/text/21306/index-2.html	0.47% 8 джерел
11	https://dn.gov.ua/news/u-mezhah-inicijovanoyi-prezidentom-dopomogi-na-period-karantinu-vzhe-pererahovano-364-mlrd-grn-v...	0.26%
12	https://spppc.com.ua/index.php/journal/issue/download/79/4-2024-pdf	0.26% 2 джерела

Джерела з Бібліотеки

9

3	Студентська робота	ID файлу: 1015809030	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	5.24%
5	Студентська робота	ID файлу: 1015913787	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	1.97%
6	Студентська робота	ID файлу: 1015911563	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	1.58%
7	Студентська робота	ID файлу: 1013855550	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	1.38%
9	Студентська робота	ID файлу: 1015809324	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.52%
13	Студентська робота	ID файлу: 1015983255	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.23%
14	Студентська робота	ID файлу: 1014874022	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.21%
15	Студентська робота	ID файлу: 1015014276	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.21%
16	Студентська робота	ID файлу: 1015134763	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.21%